

Visualisez ce message dans votre navigateur

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 65 - April 2021

NIEUWS

VERHUIS VAN ARCHIEVEN

Een groot deel van de archieven van CegeSoma wordt overgebracht naar andere depots van het Rijksarchief in Brussel.

► [Lees meer](#)

VATICAANSE ARCHIEVEN

Een Belgische onderzoekster begint haar ontdekkingstocht in de Vaticaanse archieven met betrekking tot België tijdens het pontificaat van Pius XII.

► [Lees meer](#)

MICRO-ARCHIEVEN

EHRI lanceert een zoektocht naar micro-archieven voor een betere kennis van de Holocaust.

► [Lees meer](#)

FOCUS OP DE COLLECTIES

ONZE BIBLIOTHEEK GROEIT AAN

De schenking van de bibliotheek van het Centrum voor Hedendaagse Documentatie uit Sint-Niklaas vult onze collectie van boeken en tijdschriften over de Koude Oorlog aan.

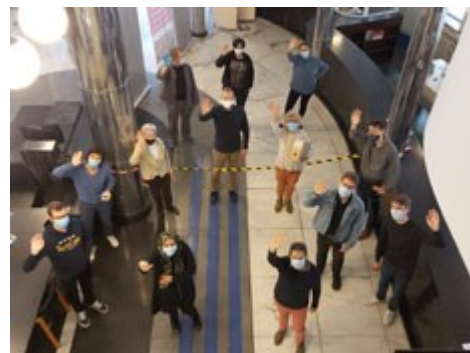
► [Lees meer](#)

PUBLICATIES

JAARRAPPORT 2020

Het jaaroverzicht van activiteiten, publicaties en onderzoeksprojecten van het CegeSoma-Rijksarchief.

► [Lees meer](#)

DE TWEEDE WERELDOORLOG IN KORTRIJK

Heili Verstraete, geassocieerd onderzoekster bij het CegeSoma, publiceert in het WOII-themanummer van het tijdschrift 'De Leiegouw' een artikel over de oorlogsburgemeester van Bissegem.

► [Lees meer](#)

AGENDA

PORTRAITS CHOISIS - PORTRAITS SUBIS

Een internationaal colloquium op 26 en 27 mei over de machtsverhoudingen zoals gezien door de fotografie (1840-2000), georganiseerd door de universiteit van Namen, de UCL en het CegeSoma-Rijksarchief.

► [Lees meer](#)

WIST JE DAT ?

De laureaat van de Prix Goncourt van 2006 onderzoek deed in het CegeSoma om zich te documenteren....

► [Bekijk de video !](#)

COVID-19 PANDEMIE

LEESZAAL

U blijft welkom op reservatie en mits respect van de veiligheidsmaatregelen.

► Lees meer

Luchtvaartsquare 29 / B-1070 Brussel / Belgium
Copyright © CegeSoma / Rijksarchief, alle rechten voorbehouden

[Modifiez votre profil](#) - [Pour vous désabonner cliquez ici](#)

Flexmail

Verhuis van archiefcollecties : belangrijk bericht voor bezoekers

Omwille van de sluiting van ons depot in de Belgradostraat (Vorst), zullen in 2021 stapsgewijs enkele belangrijke verhuisoperaties plaatsvinden. Grote delen van de archiefcollecties van CegeSoma verhuizen naar andere depots van het Rijksarchief in Brussel. De publiekrechtelijke archieven van overheidsadministraties (waaronder het archief van de Inlichtings- en Actiediensten) verhuizen naar het Algemeen Rijksarchief in de Ruisbroekstraat. Archief gevormd door het militair gerecht (o.a. overtuigingsstukken) evenals de privaatrechtelijke archieven (persoonsarchieven, archieven van verzetsgroepen) worden verplaatst naar het Algemeen Rijksarchief 2 - Depot Cuvelier in de Hopstraat. De exacte momenten worden geleidelijk gecommuniceerd.

Dit heeft uiteraard gevolgen voor de raadpleging en de toegankelijkheid. We zullen evolueren naar een situatie waarin op termijn enkel nog de bibliotheek (boeken, tijdschriften, brochures, kranten, sluikpers, krantenknipsels), de foto- en audiovisuele collecties, en de door het CegeSoma gevormde archieven raadpleegbaar zullen zijn in onze leeszaal aan de Luchtvaartsquare. CegeSoma blijft haar archiefcollecties opgeslagen in ARA2 zelf verder beheren. Het is dus zeer belangrijk voor uw bezoek onze website te raadplegen om te kijken waar en vanaf wanneer welke archieven geraadpleegd kunnen worden.

[De lijst die hier staat](#) geeft een actuele stand van zaken van welke archieven verplaatst zijn en waar ze zich vandaag bevinden. Ze zal na elk transport geüpdatet worden. Aan de hand van hun titel en vroegere Pallas-'plaatskenmerk' kan u zien welke collecties zijn overgebracht naar Algemeen Rijksarchief 1 (ARA1) of Algemeen Rijksarchief 2 – Depot Joseph Cuvelier (ARA2). De stukken kunnen voorlopig in ARA1 en ARA2 aangevraagd worden aan de hand van hun Pallas-'plaatskenmerk' ('AA'-nummer).

Voor specifieke vragen over de toegankelijkheid : cegesoma@arch.be

Uiteraard blijven wij ook met veel plezier antwoorden op al uw historische en archiefgerelateerde vragen. En u kan natuurlijk nog steeds met ons contact opnemen **[indien u archiefmateriaal aan het Centrum wenst te schenken](#)**.

Check ook Facebook, YouTube en de nieuwsbrief voor updates !

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Belgische onderzoekster naar het archief van de 'oorlogspaus' Pius XII

Belgische onderzoekster naar het archief van de 'oorlogspaus' Pius XII

Vanaf april 2021 start de Belgische onderzoekster dr. Elisabeth Bruyère haar zoektocht in de Vaticaanse archieven, op zoek naar het Belgische deel van de collecties van het pontificaat van Pius XII (1939-1958). Haar hoofdopdracht is de identificatie, registratie en digitalisering van de relevante archieven. Deze recent opengestelde archieven behandelen uiteraard een delicate periode en zullen hopelijk nieuw licht werpen op tal van thema's, waaronder de Shoah en de start van de Koude Oorlog.

Het CegeSoma-Rijksarchief is één van de partners van dit door het KADOC gecoördineerde Vlaamse cultureel erfgoedproject. Ook via de kanalen van het CegeSoma, verneemt u de komende maanden de updates over de zoektocht van Elisabeth Bruyère in Rome.

Voor meer informatie : https://kadoc.kuleuven.be/8_projecten/2020/2020_03_pius_xii

Ander nieuws

[De fototheek van het CegeSoma keert terug naar de Luchtvaartsquare](#)

[U bent van harte welkom in onze leeszalen](#)

[Jaarverslag van het CegeSoma](#)

[EHRI zoekt micro-archieven over de Holocaust](#)

[Themanummer 'De Leiegouw' over verzet en collaboratie](#)

[De gecensureerde en clandestiene pers van de twee wereldoorlogen vanaf nu toegankelijk via de on-line catalogus](#)

[Abraham](#)

[Nieuws op de website Belgium WWII](#)

[Les Enfants de la Collaboration of de archieven van de collaboratie ?](#)

[Een eerste workshop van het POSTWAREX-project](#)

© **CegeSoma** | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

EHRI zoekt micro-archieven over de Holocaust

Om de informatie in het onderzoeksportaal nog uit te breiden is *EHRI, European Holocaust Research Infrastructure*, het Horizon-2020 project waarvan het Rijksarchief partner is, op zoek naar micro-archieven; kleine collecties bewaard buiten de grote professionele archief- en documentatiecentra, die een specifiek licht kunnen werpen op de Holocaust en zijn nasleep. Wat een 'micro-archief' is en hoe een micro-archief kan samenwerken met *EHRI* leest u hier.

De bronnen over de Holocaust zijn divers en geografisch verspreid. De combinatie van deze collecties- ongeacht hun omvang en toegankelijkheid – is nodig om een tot een vollediger beeld te komen. Of een dagboek zich nu bevindt in een doos op zolder van een kleine organisatie of in de enorme archieven van een gevestigde instelling is niet relevant: allerlei voorwerpen en documenten werpen niet alleen licht op de Holocaust in het algemeen, maar ook op afzonderlijke gebeurtenissen en persoonlijke verhalen.

Sinds de start in 2010 heeft *EHRI (European Holocaust Research Infrastructure)* wetenschappelijk transnationaal onderzoek over de Holocaust mogelijk gemaakt en gestimuleerd. *EHRI* heeft zich toegelegd op het integreren van archiefbeschrijvingen van instellingen uit het hele Europese continent, Israël en de Verenigde Staten. Dit heeft geresulteerd in het *EHRI Portal* (<https://portal.ehri-project.eu/>), dat tot op heden een geïntegreerde zoekmogelijkheid biedt in 325.474 archiefbeschrijvingen van 761 instellingen. *EHRI* heeft grote vooruitgang geboekt door samen te werken met grote instellingen.

Toch is *EHRI* er zich altijd van bewust geweest dat, om de materiële erfenis van de Holocaust te dekken, we ook het overvloedige materiaal in kleinere archiefcollecties moeten opnemen. Daarom blijft *EHRI* haar reikwijdte verbreden. Vanaf dit jaar zal een belangrijke focus liggen op het creëren van mogelijkheden voor samenwerking met micro-archieven en de integratie van hun collecties in de onderzoeksinfrastructuur.

Micro-archieven en *EHRI*

De belangstelling voor 'verborgen' archiefcollecties buiten grotere instellingen is de afgelopen jaren gestaag gegroeid. Onderzoekers zijn geïnteresseerd in informatie uit de eerste hand die een nieuw licht kan werpen op historische gebeurtenissen. Bovendien kunnen archieven van kleinere basisorganisaties of particuliere initiatieven specifieke verhalen over het verleden aanvullen, verfijnen of net kritisch onder de loep nemen. *EHRI* vindt het daarom essentieel om de krachten te bundelen en nauw samen te werken met micro-archieven.

In de context van ons project is een micro-archief:

- een vereniging, een gedenkteken, een basisinitiatief, een zeer kleine archiefinstelling, een onderzoeker, een familielid of een familie
- een privé-initiatief dat niet door de lokale overheid of de staat wordt beheerd, maar door niet-professionele conservatoren, d.w.z. geëngageerde onderzoekers of leken (geen archivariissen, bibliothecarissen, conservatoren en dergelijke)

- geen substantiële overheidssteun ontvangen
- natuurlijk moet het bezit van de microarchieven relevant zijn voor *EHRI*, bijvoorbeeld (lijsten, kaarten, dossiers, interviews, foto's, films of brieven gerelateerd aan de Holocaust)
- collecties verzameld tijdens de Holocaust en/of na de bevrijding, ook indien recent
- collecties mogen nog niet geïntegreerd zijn in grotere archieven
- micro-archief-collecties die hun weg hebben gevonden naar andere archieven of herinneringsinstellingen, of zelfs zijn uitgegroeid tot een instelling, zijn geen micro-archieven zoals wij die verstaan.

Als bovenstaande informatie van toepassing is op een micro-archief dat u kent, dan komen wij graag met u in contact om de mogelijkheden voor verdere samenwerking te bekijken.

Hoe kan *EHRI* micro-archieven helpen?

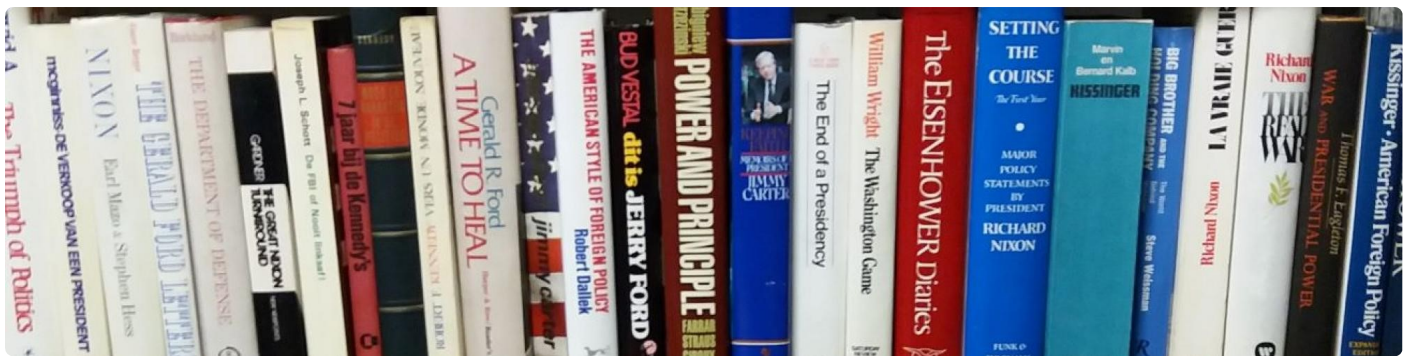
Veel instellingen met collecties die verband houden met de Holocaust hebben een vergelijkbare missie: het bewaren van de materiële erfenis als getuigenis voor huidige en toekomstige generaties over deze donkere periode in de geschiedenis, het herdenken van de slachtoffers en het waarschuwen voor de wreedheden die mensen kunnen begaan.

Om deze wereldwijde inspanning te ondersteunen, is het doel van *EHRI* om archieven in heel Europa en de wereld te helpen bij het toegankelijk maken van belangrijke archieven. *EHRI* biedt een gemakkelijk te doorzoeken digitaal platform om snel archiefcollecties verspreid over verschillende locaties terug te vinden. Wij streven ernaar de wetenschappelijke en de publieke belangstelling voor deze belangrijke archiefcollecties te vergroten, alsmede aanvullende archiefdata te integreren om de verbanden tussen de documenten zichtbaar te maken, en de verhalen die deze bronnen kunnen vertellen te verrijken.

Het voorbije decennium heeft ons laten zien dat de archief- en technische expertise tussen instellingen sterk verschilt, daarom is samenwerking en leren van elkaar de basis geweest van *EHRI*'s activiteiten. Wij passen onze kennis over digitale collectie-integratie toe op uw micro-archiefcollectie en nodigen u uit om deel uit te maken van het *EHRI*-netwerk door uw micro-archiefcollectie in ons portaal te integreren. Samen kunnen we strategieën ontwikkelen en toepassen om uw collectie(s) veilig te stellen voor toekomstige generaties en ze toegankelijk te maken voor onderzoekers en het grote publiek.

Contacteer ons !

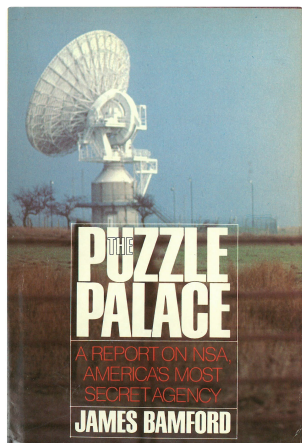
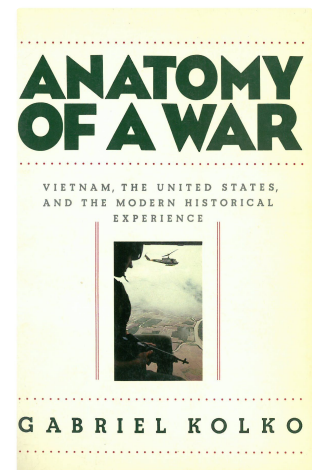
Als uw archiefcollectie - of die van iemand anders die u kent - voldoet aan onze definitie van een micro-archief en de collectie heeft betrekking op de Holocaust, dan horen we graag van u! Neem contact met ons op via micro-archives@ehri-project.eu. Graag een korte beschrijving van het archiefinitiatief waar je deel van uitmaakt of dat je kent; enige informatie over de geschiedenis van de collectie, het profiel, de inhoud (een historische gebeurtenis, de biografie van een familie of van een gemeenschap, enz.) en omvang van de collectie (soorten en aantal documenten); indien relevant: een toelichting bij de archivalische en/of technische structuur, zoals de beschrijvingsstandaard (bijv. IASD(G) of EAD). Laat ons weten hoe we u kunnen contacteren (e-mail, telefoon, post) en u kunt spoedig een bericht van onze kant verwachten!

De Bibliotheek voor Hedendaagse Documentatie verrijkt onze Koude Oorlog-collectie

De afgelopen tien jaar ontving het CegeSoma verschillende giften van de voormalige Bibliotheek voor Hedendaagse Documentatie in Sint-Niklaas. Die bevatten voornamelijk internationale tijdschriften en overheidspublicaties uit de jaren 1970 en 1980 die eerder zijdelings te maken hadden met beide Wereldoorlogen en met de Koude Oorlog in België. De afgelopen maanden mocht het CegeSoma echter zelf een selectie maken uit de gehele collectie. Dat leverde aardig wat op.

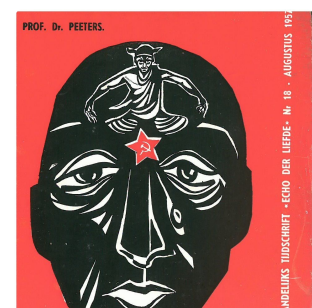
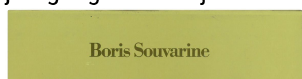
De bibliotheek in Sint-Niklaas was actief van de vroege jaren 1970 tot de jaren 2000 en weerspiegelt de erg uiteenlopende interesses van de beheerder, die in deze hele periode bibliotheekcollecties verwierf en ruiloperaties opzette met onder meer de Amerikaanse *Library of Congress* en met verschillende Oost-Aziatische cultureel-diplomatieke organisaties. Dit resulteerde in een dozijn kamers boordevol boeken, tijdschriften en andere documenten over bijzonder uiteenlopende thematieken, maar dus ook over de toenmalige internationale politiek.

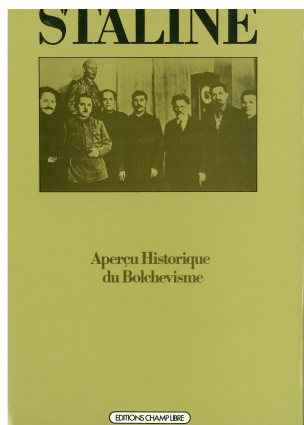

Naast een kleine hoeveelheid voor ons relevant materiaal over de Tweede Wereldoorlog, vonden we vooral academische en journalistieke publicaties terug over verschillende facetten van de Koude Oorlog. Daarbij zaten tientallen werken over de Amerikaanse inlichtingendiensten, waaronder klassiekers zoals *The Puzzle Palace*, *The Man who Kept the Secrets*, and *Dirty Work*. We namen ook een aantal boekenschabben met standaardwerken en memoires over Amerikaans, Sovjet-Russisch en Chinees buitenlands beleid, en een gelijkaardige hoeveelheid studies over de vredesbeweging en over verschillende vormen van oorlogsvoering en bewapening tijdens de Koude Oorlog. Verder selecteerden we heel wat materiaal over de Koude Oorlog in het Midden-Oosten, in Latijns-Amerika, in Afrika, en vooral in Zuidoost-Azië (Vietnam!). Tot slot konden we uiteraard de waardevolle werken uit deze bibliotheek over de Koude Oorlog in Europa niet

over het hoofd zien.

De Bibliotheek voor Hedendaagse Documentatie bezat ook een aanzienlijke hoeveelheid communistische en anticommunistische tijdschriften. Dankzij de schenking kunnen we onder meer onze collectie van de *Cahiers Marxistes*, van *Le Déporté* en van *Europe Magazine* vervolledigen, en die van het anarchistische *La Rue* en van het Amerikaanse publieke diplomatie-instrument *Dialogues* gevoelig uitbreiden. We verwierven ook vele jaargangen van tijdschriften waarmee Aziatische communisten en anticommunisten de Europese publieke opinie trachten te bespelen. Daarnaast konden we onze collectie aanvullen met tijdschriften die

de inlichtingendiensten onder de loep namen, waaronder een nagenoeg volledige reeks van het legendarische Amerikaanse *CounterSpy* magazine. Ten slotte verwierven we nog heel wat propagandamateriaal van communistisch geïnspireerde 'vriendschapsverenigingen' (België-China, België-Cambodja), maar ook van netwerken die zulke toenadering bestreden (*Interdoc*, *Ligue Internationale de la Liberté*). Dit alles vormt een gevoelige verrijking van onze verzameling over de Koude Oorlog.

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

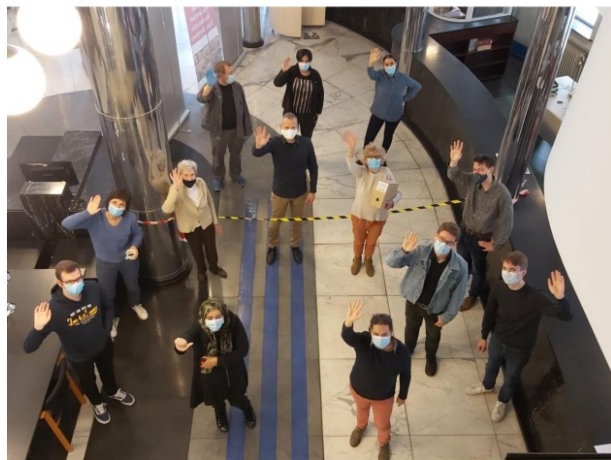
[Home](#) » [News](#) » Jaarverslag van het CegeSoma

Jaarverslag van het CegeSoma

Als u een overzicht wil van de activiteiten, publicaties, projecten en het onderzoek van het CegeSoma / Rijksarchief in 2020 en enkele cijfergegevens, kunt u ons verslag raadplegen door [hier](#) te klikken.

JAARVERSLAG 2020

**Studie- en Documentatiecentrum
Oorlog en Hedendaagse Maatschappij**

Ander nieuws

[De fototheek van het CegeSoma keert terug naar de Luchtvaartsquare](#)

[U bent van harte welkom in onze leeszaal](#)

[EHRI zoekt micro-archieven over de Holocaust](#)

[Themanummer 'De Leiegouw' over verzet en collaboratie](#)

[Belgische onderzoekster naar het archief van de 'oorlogspaus' Pius XII](#)

[De gecensureerde en clandestiene pers van de twee wereldoorlogen vanaf nu toegankelijk via de on-line catalogus Abraham](#)

[Nieuws op de website Belgium WWII](#)

[Les Enfants de la Collaboration of de archieven van de collaboratie ?](#)

[Een eerste workshop van het POSTWAREX-project](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Themanummer 'De Leiegouw' over verzet en collaboratie

Themanummer 'De Leiegouw' over verzet en collaboratie

Het eerste nummer voor 2021 van het Heemkundige tijdschrift De Leiegouw uit Kortrijk is een themanummer over verzet en collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Eén artikel komt van [Heili Verstraete](#), geassocieerd onderzoeker van het CegeSoma. Zij publiceert haar onderzoek over de oorlogsburgemeester van Bissegem. Het nummer telt nog vijf andere artikelen, onder meer over de opvang van Joodse kinderen, het verzet en het stadsbestuur in Kortrijk.

U vindt alle informatie hier : <https://leiegouw.be/product/de-leiegouw-jg-63-2021-nr-1/>

Ander nieuws

[De fototheek van het CegeSoma keert terug naar de Luchtvaartsquare](#)

[U bent van harte welkom in onze leeszaal](#)

[Jaarverslag van het CegeSoma](#)

[EHRI zoekt micro-archieven over de Holocaust](#)

[Belgische onderzoekster naar het archief van de 'oorlogspaus' Pius XII](#)

[De gecensureerde en clandestiene pers van de twee wereldoorlogen vanaf nu toegankelijk via de on-line catalogus](#)

[Abraham](#)

[Nieuws op de website Belgium WWII](#)

[Les Enfants de la Collaboration of de archieven van de collaboratie ?](#)

[Een eerste workshop van het POSTWAREX-project](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Internationaal colloquium : 'Portraits choisis, portraits subis'.

Internationaal colloquium : 'Portraits choisis, portraits subis'.

Les rapports de domination aux prismes de la photographie (1840-2000)

CegeSoma in de kijker [Colloquium](#)

Op 26 en 27 mei 2021 wordt aan de universiteit van Namen een internationaal colloquium gehouden met als titel " *Portraits choisis, portraits subis. Les rapports de domination aux prismes de la photographie (1840-2000)*". Het is een organisatie van de universiteit van Namen, de UCL en het CegeSoma/ Rijksarchief en wordt opgezet door de onderzoeksgroep "Geschiedenis, geluid en beeld". Het is de bedoeling de fotografie te bekijken vanuit het perspectief van de portretteringstechniek maar ook als vertolkster en getuige van machtsverhoudingen.

Doordat in een bepaalde context een fotograaf en een gefotografeerde worden samengebracht kan de portretfotografie worden gezien als een ontmoeting tussen "heersers" en "onderdanen", en kan ze dus de vertaling zijn van hiërarchische relaties, maar ook van identitaire verhoudingen en/of (nieuwe) stellingnames. Beeld kan echter ook een stoorzender worden: als weerspiegeling van machtsverhoudingen kan het leiden tot ofwel subversieve ofwel medeplichtige toe-eigening.

De keuze om één bepaald soort beeld te bestuderen in diverse contexten wil twee belangrijke doelstellingen nastreven: enerzijds de fotografie volwaardig integreren in het bronnenmateriaal van de geschiedkundigen (die kolonisatie, gender, geneeskunde, bezettingen, enz. bestuderen) en anderzijds - door case studies te vergelijken - dieper ingaan op kritische, epistemologische en methodologische vragen die worden gesteld door al wie deze bronnen ten gronde wil benutten.

Het vijftiental bijdragen richt zich resoluut op een langetermijnperspectief en op diverse werelddelen: zowel Europa, Afrika als het Oosten komen aan bod. De focus ligt op vier invalshoeken van de portretfotografie, namelijk de koloniale ruimte, vraagstukken rond controle, afgesloten ruimtes, en gender. De beschouwingen worden gebracht

door onderzoeksters en onderzoekers uit diverse disciplines en uit alle windstreken.

26/05/2021 - 09:30 – 27/05/2021 - 16:15

Praktische informatie :

Plaats : Universiteit van Namen.

Het colloquium wordt online gehouden.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Engels

Frans

INLICHTINGEN EN INSCHRIJVINGEN

INTERESSANTE LINKS

[Het volledige programma](#)

Partner(s)

© Cegesoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11